

wo-guzowym (a częściowo również z krzyżowo-kolcowym), mogą tym samym funkcjonalnie wpływać na zachowanie (sztywność) SKB, tworząc mechaniczną całość. Tym samym pojawiający się w okolicy SKB problem bólowy nie powinien być rozpatrywany w kategorii dolegliwości lokalnej, gdyż może on być spowodowany złym przenoszeniem naprężeń w obrębie całego układu LMB (Snijders i wsp. 1993a, b).

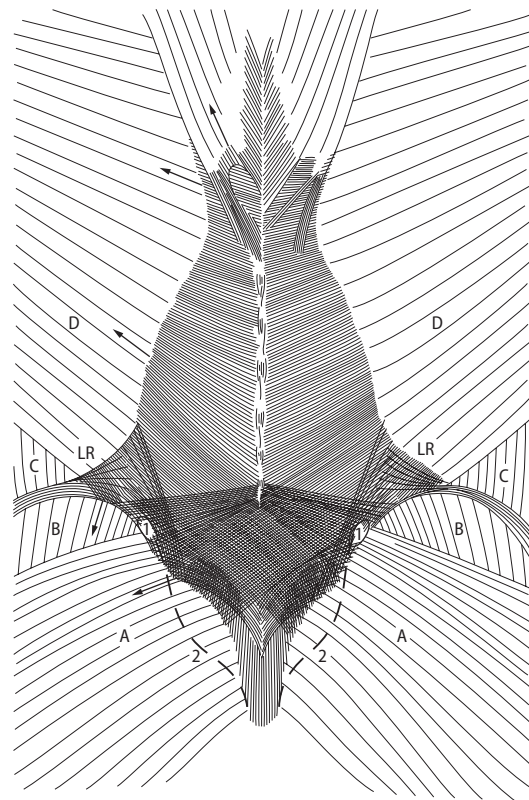
Silna powięź piersiowo-lędźwiowa (TLF) (Tesh i wsp. 1987) może uczestniczyć w transferowaniu sił z obszaru tułowia na kończyny dolne (Mooney i wsp. 2001). Warstwa tylna (grzbietowa) (PLF) oraz pośrednia (MLF) tej powięzi, są o tyle ciekawe, że w ich obrębie obserwuje się bardzo liczne połączenia z tkanką mięśniową. Wobec powyższego, niezwykle istotne wydaje się pytanie, czy napięcie generowane przez pracujące mięśnie (i przez liczne połączenia, przenoszone na powięź) może w jakimś stopniu wspomagać transfer obciążeń między kręgosłupem, miednicą i kończynami, zarówno dolnymi, jak i górnymi.

Rozpatrując zagadnienie z anatomicznego punktu widzenia, można przyjąć następujące założenia:

Wszystkie wypreparowane materiały pozwalają uznać, że grzbietowa warstwa powięzi piersiowo-lędźwiowej pokrywa mięśnie grzbietu na przestrzeni od obszaru SKB, poprzez odcinek piersiowy, aż do powięzi karkowej. Na poziomie segmentów L4-L5 oraz na wysokości kości krzyżowej można zaobserwować występowanie bardzo silnych połączeń między powierzchowną i głęboką blaszką powięzi. Mięśnie poprzeczny brzucha oraz skośny wewnętrzny brzucha są bezpośrednio połączone z powięzią piersiowo-lędźwiową, za pomocą gęsto tkanego szwu, utworzonego poprzez zlanie się ich z wewnętrzną warstwą powięzi (Adams i Dolan 2007) oraz z warstwą grzbietową. To połączenie nazywane jest „szwem bocznym” (Bogduk i Macintosh 1984; Bogduk i Twomey 1987; DeRosa i Porterfield 2007) i jest umiejscowione bocznie od mięśnia prostownika grzbietu oraz w kierunku dogłowym od grzebienia biodrowego.

Blaszka powierzchowna (ryc. 1.6.1)

Blaszka powierzchowna zewnętrznej warstwy powięzi piersiowo-lędźwiowej rozciąga się ponad mięśniem najszerszym grzbietu, pośladkowym większym, a także częściowo ponad mięśniem skośnym

Ryc. 1.6.1 • Blaszka powierzchowna. (A) Powięź mięśnia pośladkowego wielkiego. (B) Powięź mięśnia pośladkowego średniego. (C) Powięź mięśnia skośnego zewnętrznego brzucha. (D) Powięź mięśnia najszerszego grzbietu. (E) Tkankę podwójną (krzyżową) w obrębie blaszki powierzchownej, wynikające z nałożenia się włókien pochodzących od mięśnia najszerszego grzbietu i mięśnia pośladkowego wielkiego, mających różny kierunek przebiegu.

1. Kolec biodrowy tylny górny. 2. Grzebień kości krzyżowej. LR – fragment szwu bocznego. Strzałki (zaznaczone po stronie lewej) pokazują kierunek przebiegu sił poszczególnych mięśni. Idąc od góry, są to odpowiednio: mięsień czworoboczny, górna i dolna część mięśnia najszerszego grzbietu, mięsień pośladkowy średni oraz mięsień pośladkowy wielki. Z: A Vleeming et al., The Posterior Layer of the Thoracolumbar Fascia/Its Function in Load Transfer From Spine to Legs, Spine 1995; 20(7):753–863, za zgodą.

zewnętrznym brzucha i mięśniem czworobocznym. Od strony bocznej blaszka powierzchowna łączy się z mięśniem najszerszym grzbietu na wysokości grzebienia biodrowego. Barker i Briggs (2007) wskazują także, że łączy się ona również z mięśniem równolegobocznym większym (Barker i Briggs 2007).

Włókna ją tworzące są ułożone skośnie, biegnąc od strony części głowowo-bocznej w kierunku przy-